

Kiambatisho Na. 1

UTARATIBU UTAKAOFUATWA NA WAKUSANYAJI MAZAO (AGGREGATORS) KWENYE NGAZI YA MKOA PAMOJA NA WAKULIMA WAKUBWA AMBAO WATARUHUSIWA KUPELEKA MAZAO GHALA KUU KAMA WAWEKA MALI KATIKA MFUMO WA MAUZO WA STAKABADHI GHALANI NA MINADA YA KIDIJITALI KWA MWAKA 2025.

- i. Katika kuhakikisha mfumo wa stakabadhi ghalani unatekelezwa kwa ufanisi na kwa uharaka, katika mwaka huu wa 2025, Mamlaka ya udhibiti wa Nafaka na Mazao Mchanganyiko itawatambua wakusanya mazao (Aggregators) pamoja, wakulima wakubwa, vituo vya kukusanyia mazao vya wakusanya mazao na kuwapatia usajili kwa mujibu wa Sheria ya Usalama wa Chakula ya Mwaka 1991 Sura 249 na Marekebisho yaliyofanywa na Sheria ya Nafaka na Mazao Mchanganyiko ya Mwaka 2009 katika Kifungu cha 4(2)(e), (i).
Wakusanyaji mazao (Aggregators) pamoja na wakulima wakubwa watatakiwa kupata usajili wa Mamlaka (COPRA) na kufuata taratibu zilizowekwa katika kiambatisho hiki. Usajili utafanyika kwa njia ya mtandao kupitia kiunganishi cha <https://asds.kilimo.go.tz/register>
- ii. Wakusanyaji mazao (Aggregators) pamoja na wakulima wakubwa nao watakuwa waweka mali ghalani kama ilivyo wakulima waliokusanya kupitia vyama vya ushirika.

1.1 Ukusanyaji wa Mazao

- i. Mkusanyaji mazao (Aggregators) pamoja na Mkulima mkubwa atatakiwa kuwa na sehemu ya kukusanyia mazao inayotambulika na Mamlaka au kununulia mazao yake katika vituo vya ukusanyaji vya Halmashauri.
- ii. Mkusanyaji mazao (Aggregators) atatakiwa kununua mazao kutoka kwa mkulima kwa bei isiyopungua **bei elekezi iliyowekwa na Mamlaka (COPRA)**. Iwapo Mkusanyaji mazao atanunua mazao kwa bei chini ya bei elekezi atafutiwa usajili wake na hivyo hataruhusiwa kufanya biashara ya mazao ya nafaka na mazao mchanganyiko.

Angalizo: bei hii itakua inatangazwa kila wiki na Mamlaka ya udhibiti wa Nafaka na Mazao Mchanganyiko.

- iii. Mkusanyaji mazao (Aggregators) atatakiwa kumuonyesha mkulima anayenunua kwake mazao cheti cha usajili wa COPRA kikiwa na namba ya usajili.
- iv. Kwa ajili ya utambulisho mkulima anayeuzwa mazao yake kwa wakusanyaji mazao (Aggregators) atatakiwa kunakili namba ya usajili wa COPRA ya

anayemuuzia mazao yake pamoja na taarifa za manunuzi na kuwa tayari kuiwasilisha pale inapohitajika na Mamlaka.

- v. Mkusanyaji mazao (Aggregators) atatakiwa kuweka kumbukumbu ya mkulima aliyemuuzia ikiwa na taarifa ya jina la mkulima na kiasi alichomuuzia, tarehe na bei aliyonunulia na ataiwasilisha kwa Mamlaka kabla ya kupeleka mazao yake katika ghala kuu.
- vi. Mkusanyaji mazao (Aggregators) atatakiwa kuhakikisha mazao aliyonunua yako katika hali ya usafi na ubora na yamefungwa katika viroba maalumu na nyenye ubora vya kilo 50 kabla ya kusafirisha Kwenda kwenye ghala kuu.
- vii. Mkusanyaji mazao (Aggregators) pamoja na mkulima mkubwa mara atakapo fikisha mazao yake katika ghala kuu atatakiwa kufuata taratibu zilizowekwa kwenye **Maboresho ya Mwongozo wa biashara Toleo 3-2025 wa mazao ya choroko, dengu, mbaazi, soya na ufuta** . Aidha kwa mkusanyaji mazao au Mkulima mkubwa mwenye ghala lililosajiliwa na Bodi ya Stakabadhi ya ghala atatumia ghala lake kwa utaratibu ulioainishwa katika **Maboresho ya Mwongozo wa biashara Toleo 3-2025 wa mazao ya choroko, dengu, mbaazi, soya na ufuta**, Hii ni pamoja na kuweka mtambo wa kusafishia mazao kama ilivyoainishwa katika Maboresho ya Mwongozo wa biashara Toleo 3 -2025 wa mazao ya choroko, dengu, mbaazi, soya na ufuta.
- viii. Hati ya madai ya malipo baada ya mnada itatolewa na TMX, na malipo yote yatafanyika katika akaunti maalum ya TMX, na baada ya malipo TMX watafanya malipo kwa Kwenda kwa Wakusanyaji mazao (Aggregators)/ Wakulima wakubwa Pamoja na Taasisi na wadau wote waliopo katika mjengeko wa Tozo.
- ix. Mkusanyaji mazao (Aggregator) au Mkulima mkubwa atakayetumia ghala lake lililosajiliwa kutokana na utaratibu ulioainishwa katika 1.1 (vii) atatakiwa kuandaa katalogi chini ya uangalizi wa maafisa wa COPRA, na WRRB na baada ya mauzo atapokea fedha zake kutoka Soko la bidhaa la TMX.
- x. Baada ya mnada kufanyika, wakusanyaji mazao (Aggregators) pamoja na wakulima wakubwa wanaweza kukubali au kukataa bei ya mnada.

 in

xi. Mjengeko wa Tozo

Jedwali Na. 1. Mjengeko wa Tozo kwa mazao ya Dengu, Mbaazi, Soya na Choroko na ufuta ;

Na.	Aina ya tozo	Mlipaji wa tozo kwa kila kilo	
		Mkulima	Mnunuzi
1.	Mtunza Ghala	00	38
2.	Dhamana ya Utunzaji Mazao Ghalani	00	05
3.	Usafirishaji	00	100
4.	Gharama za usimamizi wa mauzo	00	05
5.	Usimamizi Mkoa	00	02
6.	Usimamizi Wilaya	00	02
7.	Vifungashio	00	20
8.	Maendeleo ya zao	00	30
9.	CESS ya Halmashauri	00	3%
Jumla ya tozo			202 + 3% CESS

Gharama ya Usafirishaji zitalipwa moja kwa moja kwa wakusanyaji mazao/wakulima wakubwa ambao watakua wamepewa usajili na utambuzi na Mamlaka- COPRA. Gharama hizi zitalipwa na mnunuzi kabla ya kuchukua mzigo ghalani.

1.2 Taratibu za kufuata ili kukidhi vigezo vya kuwa mkusanyaji mazao (Aggregators) au Mkulima wakubwa chini ya Maboresho ya Mwongozo wa biashara Toleo 3-2025 wa mazao ya choroko, dengu, mbaazi, soya na ufuta.

- Kuwa na leseni ya biashara
- Kusajiliwa COPRA kama Maboresho ya Mwongozo wa biashara Toleo 3-2025 **wa mazao ya choroko, dengu, mbaazi, soya na ufuta** kwa kufuata taratibu zote za usajili ikiwemo kueleza eneo ambalo atanunua mazao yake.

Mkusanyaji mazao (Aggregators) au Mkulima mkubwa atafutiwa usajili na Mamlaka ya udhibiti wa Nafaka na Mazao Mchanganyiko iwapo atashindwa kufuata taratibu zilizowekwa katika **Maboresho ya Mwongozo wa biashara Toleo 3-2025 wa mazao ya choroko, dengue, mbaazi, soya na ufuta** pamoja na kiambatisho hiki na hivyo hataruhusiwa kufanya biashara katika mazao ya nafaka na mazao mchanganyiko.

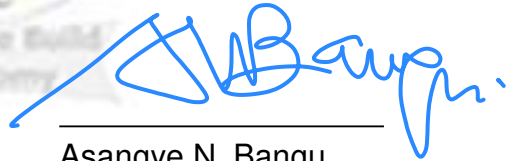
Kiambatisho hiki kimetolewa na;

Irene Madeje Mlola
Mkurugenzi Mkuu
Mamlaka ya Udhibiti wa Nafaka
na Mazao Mchanganyiko

Godfrey Malekano
Afisa Mtendaji Mkuu
Soko la Bidhaa Tanzania

Asangye N. Bangu
Mkurugenzi Mtendaji
Bodi ya Usimamizi wa Stakabadhi
za Ghala

Tarehe ya kutolewa kwa Kiambatisho hiki 21 Januari 2025

